

Józef Borzyszkowski

Mistrz nauki - Członek Honorowy
Instytutu Kaszubskiego - Profesor
Janusz Jasiński

Acta Cassubiana 18, 383-385

2016

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Józef Borzyszkowski

HONOROWE CZŁONKOSTWO
INSTYTUTU KASZUBSKIEGO

**Mistrz nauki – Członek Honorowy
Instytutu Kaszubskiego
– Profesor JANUSZ JASIŃSKI**

W 2006 roku Profesor Janusz Jasiński obchodził 50-lecie pracy naukowej. Z tej okazji, pod patronatem Prezydenta Miasta Olsztyna, ukazała się arcyważna i potężna publikacja pt. *Nad Bałtykiem, Pregolą i Lyną XVI-XX wiek. Księga Pamiątkowa poświęcona Jubileuszowi 50-lecia pracy naukowej Profesora Janusza Jasińskiego*, pod red. Zenony Rondomańskiej, Olsztyn 2006.

Na samym początku poznajemy honorowy „Patronat” i „Słowo Redaktorki”. Dalej jest znamienna „Tabula Gratulatoria”, a następnie piękne słowa podziękowań, gratulacji i najlepszych życzeń od: Prezydenta Olsztyna, Arcybiskupa Metropolity Warmińskiego, Prezesa Polskiego Towarzystwa Historycznego, Jego Magnificencji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego i Kolegium Dziekańskiego (w którym można doszukać się rodziny Jubilata), a następnie Dziekana Wydziału Teologicznego, Dyrektora Ośrodka Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego, Zarządu PTH w Olsztynie, Prezesa Towarzystwa Naukowego im. Wojciecha Kętrzyńskiego, Redaktora „Komunikatów Warmińsko-Mazurskich” oraz bliskich Jubilatowi i nam Mistrzów – profesorów Mariana Biskupa i Stanisława Salmonowicza, które warto by i tutaj przytoczyć! Tymczasem polecam lekturę całości, w której wstęp jest autorstwa prof. Henryka Samsonowicza.

W przytoczonych, a raczej przywołanych wypowiedziach – instytucjach jest również zawarta najważniejsza dziedzina życiowej aktywności i twórczości Jubilata, nowego Członka Honorowego Instytutu Kaszubskiego, jak i wynikające z nich dla nas przesłanie.

Pamiętać trzeba, że Profesor urodził się 4 września 1928 roku w Wołominie, ale rodzinnie związany jest z Zamojszczyzną, skąd pochodzili Jego rodzice,

dokąd powrócili po kilkuletniej pracy w Warszawie. Dzieciństwo Profesor spędził w Starym Zamościu, lata wojny w Lublinie, gdzie w 1949 r. ukończył Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica, wielkiego Pomorzanina rodem z Piły. Studiował na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, gdzie będąc uczestnikiem seminarium prof. Andrzeja Wojtkowskiego napisał pracę magisterską, obronioną w 1954 roku.

Tegoż 1954 roku został pracownikiem Stacji Naukowej PTH – Instytutu Mazurskiego w Olsztynie pod kierownictwem legendarnej niemal Emilii Sukertowej-Biedrawiny. Dzięki temu rychło zakorzenił się w środowisku i tradycjach Polaków spod znaku Rodła – tak bliskich nam Kaszubom, nie tylko na Ziemi Bytowskiej, ale i w Gdańsku, a przede wszystkim na Krajnie, gdzie przez dziesiątki lat działał i kierował z Zakrzewa Związkiem Polaków w Niemczech, urodzony na Zaborach, ukształtowany w Pelplinie, ks. patron Bolesław Domański.

Profesor Janusz Jasiński jest ojcem dwojga historyków – Grzegorza i Danuty oraz teściem trzeciego – Norberta Kasparka. Należy do współtwórców OBN im. W. Kętrzyńskiego i jest jednym z mistrzów wśród pracowników Zakładu Historii Pomorza IH PAN, funkcjonującego przez lata pod kierownictwem prof. Gerarda Labudy. Związany był z filią Zakładu w Toruniu, której szefowali Marian Biskup i Stanisław Salmonowicz. W tej instytucji współtworzył wielką syntezę *Historia Pomorza*, będącą nadal *in statu nascendi*. Współtworzył też przez lata dorobek Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie, a tym samym Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. Od 1998 roku jest bardzo twórczym naukowo emerytem.

Jako współautor *Historii Pomorza* i autor niejednej pracy dotyczącej historii Kaszubów, a zwłaszcza takich postaci jak Krzysztof Celestyn Mrongowiusz i Florian Ceynowa, jest współzałożycielem Instytutu Kaszubskiego i współtwórcą „Actów Cassubiana”.

Łączy nas nie tylko synteza wielkiego Labudowego Pomorza, a z jego dziejów najbardziej Wiosna Ludów. Jest m.in. autorem *Historii Królewca* i współautorem *Wybitni Polacy w Królewcu*, do których zalicza się też F. Ceynowę. Jemu zawdzięczmy też przypomnienie – pamięć o wielu wybitnych postaciach z dziejów i kultury Warmii i Mazur, spośród których szczególnym jego zainteresowaniem cieszy się ludowy poeta mazurski Michał Kajka.

Prof. J. Jasiński jest Członkiem Honorowym Polskiego Towarzystwa Historycznego i Towarzystwa Naukowego im. W. Kętrzyńskiego. Odznaczony został m.in. złotą odznaką honorową „Zasłużony dla Warmii i Mazur”. Jest członkiem Komisji Kaszubskiej przy Stacji Naukowej PAU w Gdańsku, w której wraz z prof. Stanisławem Achremczykiem reprezentują bliskie nam środowisko naukowe i kulturalne Olsztyna – Warmii i Mazur, byłych Prus Zakonnych,

Książęcych i Wschodnich. Te Książęce przypominamy dziś szczególnie, nie tylko dzięki książkom prof. Janusza Małka, w 550. rocznicę Pokoju Toruńskiego.

Bibliografia prac Profesora za lata 1955–2005 obejmuje 711 pozycji. Do nich doszła ponad setka kolejnych. – Warto studiować dzieła Profesora, Jego syntezy, monografie, artykuły, recenzje, także te publikacje, których jest redaktorem czy wydawcą, np. poświęcone wspomnianemu M. Kajce. Warto przynajmniej zapoznać się bliżej z bibliografią Jego dorobku! Jego wartość, znaczenie, miejsce w historiografii polskiej sygnalizują współautorzy wspomnianej Księgi Pamiątkowej, kontynuatorzy jego badań lub po prostu towarzysze doli i niedoli – pracy naukowej na wielkich pomorskich niwach. Kilku z nich warto by tu przywołać, bo to także członkowie i sympatycy Instytutu Kaszubskiego, przyjaciele Mistrza J. Jasińskiego, wśród których jest prof. Tadeusz Oracki – obecny także w Domu Kaszubskim podczas wręczania jej bohaterowi stosownego dokumentu.

Najnowsze dzieło, którego współautorem jest prof. J. Jasiński, wyłożone obok kilku innych – tych najważniejszych na „stole prezydialnym” podczas naszej uroczystości – zarazem kolejnego Spotkania z Mistrzem Nauki, *to Tobie dziękuję sercem swych ofiar... Garsć wiadomości historycznych o pieśniach religijnych*, opracowanych wspólnie z prof. Zenoną Rondonańską, a wydanych w Olsztynie w 2016 roku przez proboszcza olsztyńskiej parafii p.w. św. Mateusza Ewangelisty! – To również znak osobowości Profesora J. Jasińskiego, Jego zakorzenienia w historii i chrześcijańskiej tradycji polskiej, jego otwartości i patriotyzmu jako następcy z ducha organiczników polskich ziem zachodnich i północnych.

Dziękując...; gratulując sukcesów naukowych, rodzinnych i innych; przekazując najlepsze życzenia *ad multos annos*, prezes IK – prof. Cezary Obracht-Prondzyński, wiceprezes dr Miłosława Borzyszkowska-Szewczyk i sekretarz dr Tomasz Rembalski wręczyli Mistrzowi prof. Januszowi Jasińskiemu na Spotkaniu z Mistrzem Nauki 20 czerwca 2015 roku w Domu Kaszubskim dyplom Honorowego Członka Instytutu Kaszubskiego. Gospodarzami Spotkania byli Instytut Kaszubski i Stacja Naukowa w Gdańsku PAU.